

ANTONI MICKIEWICZ,
BOGDAN M. WAWRZYNIAK

FUNKCJONOWANIE AKREDYTOWANYCH PODMIOTÓW DORADCZYCH W ROLNICTWIE

Słowa kluczowe: *certyfiakat, akredytacja, doradztwo, firma prywatna, firma komercyjna*

STRESZCZENIE

W opracowaniu przedstawiono rozwój prywatnych podmiotów doradczych, przy czym w pierwszej kolejności analizowano zjawisko w skali całego kraju, a następnie przeprowadzono sondaż wśród 58 respondentów. W okresie od 2008-do 2012 roku powstało 157 licencjonowanych podmiotów doradczych, które w większości były kierowane przez mężczyzn (63,7%). Lokalizację znalazły przede wszystkim na terenie gmin i innych miejscowości wiejskich (52,2%), w mniejszym zaś zakresie w miastach powiatowych czy wojewódzkich.

Badani doradcy charakteryzowali się wyższym wykształceniem, pozostawali na ogół w młodym wieku i w większości przypadków, zakładając prywatną firmę doradczą, przedtem pracowali w ODR. Wśród motywów skłaniających ich do pracy na własny rachunek wymieniano chęć usamodzielnienia się czy sprawdzenie się w biznesie. Główną uwagę w procesie doradczym zwracali na udzielanie porad odnośnie dopłat bezpośrednich, PROW, w tym zwłaszcza korzystania z usług doradczych w powiązaniu ze spełnianiem wymogów wzajemnej zgodności oraz prowadzaniem dokumentacji rolniczej.

ANTONI MICKIEWICZ,
BOGDAN M. WAWRZYNIAK

FUNCTIONING OF ACCREDITED CONSULTANCY BODIES IN AGRICULTURE

Key words: *certification, accreditation, advising, private company, commercial company*

SUMMARY

The paper presents the development of private advisory bodies. First there was analyzed the phenomenon in the whole country and then conducted a survey of 58 respondents. During the period 2008-2012 there were created 157 licensed advisory entities, most of which were run by male owners (63.7%). There were mainly located in rural municipalities and villages (52.2%) and to a lesser extent in county and provinces towns.

The surveyed advisors were characterized by higher education level and generally remained at a young age, in most cases assuming a private consulting firm and previously worked in the state advisory center. Among the motives for their work on their own they mentioned the desire to become independent and trying themselves in business. The main attention in the counseling process was paid to give advice with regard to direct payments, RDP, use of advisory services in connection with the fulfillment of cross-compliance requirements and conducting agricultural documentation.

e-mail: a.mickiewicz@zut.edu.pl
e-mail: bogdan.wawrzyniak2@neostrada.pl

ARKADIUSZ PIWOWAR

DORADZTWO W ZAKRESIE NAWOŻENIA W AGROBIZNESIE

Słowa kluczowe: *nawożenie, nawozy, doradztwo, agrobiznes*

STRESZCZENIE

Agrotechniczny zabieg nawożenia jest zarazem jednym z najważniejszych, jak i najtrudniejszych w produkcji roślinnej. Problematyka związana z nawożeniem musi uwzględniać szereg czynników związanych z aspektami przyrodniczymi, technicznymi oraz ekonomiczno-prawnymi. Wieloaspektowość problematyki sprawia, że istotne znaczenie w optymalizacji nawożenia na poziomie gospodarstwa rolnego ma działalność doradcza. W opracowaniu przedstawiono najważniejsze ośrodki w agrobiznesie i jego otoczeniu prowadzące działalność doradczą w zakresie nawożenia. Przedstawiono też główne ośrodki prowadzące działalność doradczą dla rolników oraz innych podmiotów.

ARKADIUSZ PIWOWAR

CONSULTING ON FERTILIZATION IN AGRIBUSINESS

Key words: *fertilization, fertilizer, consulting, agribusiness*

SUMMARY

The agritechnical fertilization treatment is also one of the most important and most difficult treatment in crop production. Issues related to fertilization is associated with the need to respect a number of factors related to the environmental, technical, economic and legal aspects. Many sides of this issue causes, that an important role in order to optimize fertilizing at a farm level has the consulting business. The paper presents the most important centers in agribusiness and its environment, conducting fertilization advisory. Are presented the main centers conducting advisory services to farmers and other entities.

e-mail: arkadiusz.piwowar@ue.wroc.pl

ZBIGNIEW CZACZYK

JAKOŚĆ ROZPYLENIA CIECZY JAKO ELEMENT DORADCZY DECYDUJĄCY O EFEKTYWNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWIE OCHRONY ROŚLIN

Słowa kluczowe: doradztwo rolnicze, parametry pracy opryskiwacza, technika ochrony roślin, jakość rozpylenia cieczy użytkowej, bezpieczne stosowanie pestycydów, integrowana ochrona roślin

STRESZCZENIE

Artykuł sygnalizuje mankamenty doradztwa w ochronie roślin z zakresu techniki tj.: doboru parametrów pracy opryskiwaczy, brak rzetelnych materiałów informacyjnych i szkoleniowych niezbędnych doradcy, instruktorowi i operatorowi. Wskazano istotę i znaczenie właściwego doboru rozpylaczy oraz parametrów ich pracy, jako elementu odpowiedzialnego za skuteczność chemicznej ochrony, bezpieczeństwo środowiska i żywności. Wysoce wskazane jest skoordynowanie działań w tym kierunku, w celu poprawy sytuacji w tym zakresie oraz ułatwienia odpowiedzialnej pracy doradców i operatorów opryskiwaczy rolniczych. Pilną potrzebą, oczekiwaną przez praktykę, jest szybkie opracowanie przystępnych instrukcji, poradników i materiałów szkoleniowych.

ZBIGNIEW CZACZYK

SPRAYING CHARACTERISTICS AS ADVISING FACTOR, INFLUENCED EFFECTIVENESS AND SAFETY OF PLANT PROTECTION

Key words: agricultural advising, sprayer working parameters, plant protection technique, spraying quality, safety of pesticides use, integrated crop protection

SUMMARY

The article indicates shortcomings of advising in the protection of plants in the scope of technique such as: selection of operating parameters for sprayers, lack of reliable information and training materials which are necessary for adviser, instructor and operator. The importance of proper nozzles selection and their working parameters was indicated, as the element responsible for the efficiency of chemical protection and safety of the environment and food. It is highly recommended to coordinate activities in this direction to improve the situation in this area, and to facilitate the responsible work of advisers and operators of agricultural sprayers. The urgent need, expected by the practice, is early preparation of the accessible instructions, guidebooks and training materials.

e-mail: czaczykz@up.poznan.pl

KRYSTYNA KRZYŻANOWSKA,
MAGDALENA D. KOWALEWSKA

STAN ZORGANIZOWANIA I KIERUNKI ROZWOJU SPÓŁDZIELNI ROLNICZYCH W WYBRANYCH KRAJACH EUROPEJSKICH

Słowa kluczowe: *spółdzielnie rolnicze, grupy producentów rolnych, Unia Europejska*

STRESZCZENIE

W artykule przybliżono stan i kierunki działalności spółdzielni rolniczych w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej, a także w pozostałych krajach Europy. Informacje te mogą być przydatne w procesie modernizacji struktur spółdzielczości rolniczej oraz określenia kierunków jej rozwoju w Polsce.

W krajach „UE-15” grupy producentów – spółdzielnie branżowe, są podstawowym ogniwem struktury zorganizowanego rynku produktów rolnych, tworzonego z udziałem producentów. Natomiast stan zorganizowania się producentów rolnych w Polsce jest nadal niewystarczający. Można zaobserwować systematyczny wzrost zainteresowania rolników spółdzielczą formą gospodarowania. Formę tę wybierają głównie producenci trzody chlewnej, ziarna zbóż i nasion roślin oleistych, producenci mleka i drobiu. Nie tworzą się regionalne i branżowe związki grup, w szczególności spółdzielczych, na wzór dobrze zorganizowanego rolnictwa w krajach Europy Zachodniej. Dobrze byłoby zainteresować rolników możliwością organizowania się w związki w celu reprezentowania swoich interesów oraz wzmocnienia pozycji zarówno na rynkach lokalnych, jak i globalnych.

KRYSTYNA KRZYŻANOWSKA,
MAGDALENA D. KOWALEWSKA

STATE OF ORGANIZATION AND AGRICULTURAL COOPERATIVE DEVELOPMENT TRENDS IN SELECTED EUROPEAN COUNTRIES

Key words: *agricultural cooperatives, agricultural producer, the European Union*

SUMMARY

The article brought closer to the status and directions of agricultural cooperatives in selected Member States of the European Union, as well as in other European countries. This information may be useful in the modernization of the agricultural co-operative structures and determine the direction of its development in Poland. In the countries of the “EU-15” producer groups - industry cooperatives, are an essential link in the organized structure of the market for agricultural products, created with producers. However, the state of organization of the agricultural producers in Poland is still insufficient. We can observe the steady growth of interest in the management of farmers’ co-operative form. Mainly pig producers, grain and oilseeds, milk and poultry producers choose this form of cooperation. There are no regional trade and industry groups, particularly unions, like the well-organized agriculture in the countries of Western Europe. It would be of interest to farmers’ ability to organize themselves in associations to represent their interests and strengthen its position in the markets for both local and global.

e-mail: Krystyna_krzyzanowska@sggw.pl

MICHAŁ FIGURA

WARTOŚĆ I STRUKTURA PRODUKCJI GOSPODARSTW OGRODNICZYCH W REGIONACH FADN W 2010 ROKU

Słowa kluczowe: *gospodarstwo ogrodnicze, produkcja roślinna, warzywa i kwiaty*

STRESZCZENIE

W opracowaniu przedstawiono wyniki produkcyjne towarowych gospodarstw ogrodnich w Polsce w podziale na regiony FADN. Analizę wykonano na podstawie danych Polskiego FADN zebranych w gospodarstwach rolnych za 2010 rok. Wykazano znaczne różnice w wartości produkcji gospodarstw ogrodnich w zależności od wydzielonych regionów. Wynikały one przede wszystkim ze struktury upraw w tych gospodarstwach, głównie powierzchni użytków rolnych wyłączonych z produkcji, a także warunków przyrodniczych. Najwyższą wartość produkcji uzyskały gospodarstwa ogrodnice w regionie Wielkopolska i Śląsk. W pozostałych regionach tj. Pomorze i Mazury, Mazowsze i Podlasie oraz Małopolska i Pogórze była ona odpowiednio o 55, 64 i 61% niższa.

MICHAŁ FIGURA

VALUE AND STRUCTURE OF PRODUCTION OF HORTICULTURAL FARMS IN FADN REGIONS IN 2010 YEARS

Key words: *horticultural farm, crop production, vegetables and flowers*

SUMMARY

The paper provides production results of horticultural farms in Poland broken down into FADN regions. The analysis is based on data coming from agricultural holdings collected within the Polish FADN in 2010 accounting year. The study shows significant differences in crops output in horticultural farms amongst FADN regions. It was to a great degree due to crops structure in those farms, mainly utilized agricultural area out of production but also due to climate conditions and quality of soil. The highest crops output was observed in horticultural farms in the region Wielkopolska i Slask. In other regions i.e. Pomorze i Mazury, Mazowsze i Podlasie and Malopolska i Pogorze crops output were respectively by 55, 64 and 61% lower.

e-mail: figura@ierigz.waw.pl

DOROTA REMLEIN-STAROSTA,
JOANNA KRZYMIŃSKA

UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE, PRODUKCYJNE I EKONOMICZNE UPRAWY ROŚLIN NA CELE ENERGETYCZNE

Słowa kluczowe: *bioenergia, uprawy, ludzkie, środowisko, bioróżnorodność, obawy*

STRESZCZENIE:

Strategia Rozwoju Energetyki Odnawialnej zakłada zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych. W Polsce, podobnie jak w innych krajach Unii Europejskiej, areal upraw roślin uprawianych na cele energetyczne na gruntach rolnych wzrasta. Budzi to kontrowersje, w tym społeczne, ekonomiczne i środowiskowe. Część tych obaw jest całkowicie nieuzasadniona, co udowadniają liczne badania prowadzone na całym świecie. Skierowanie się ku energetyce rozproszonej i opracowanie niskonakładowych metod produkcji biomasy pomoże w uniknięciu wzrostu cen energii. Inne badania wskazują brak negatywnego wpływu na środowisko, a wręcz wpływ pozytywny: uprawy mogą spełniać funkcję buforów wodnych, zwiększyć bioróżnorodność organizmów pożytecznych oraz wykorzystać składniki pokarmowe z głębszych warstw gleby niedostępne dla innych roślin. Badania własne autorów wskazują, że istniejące już odmiany odporne na szkodniki i patogeny, dobrane dla odpowiedniej strefy klimatycznej, nie wymagają znacznej ochrony chemicznej. Zatem nie ma powodu do odwrotu od alternatywnych źródeł energii i konieczne są opracowania informujące o opiniach oraz badaniach dotyczących pozyskiwania energii z biomasy.

DOROTA REMLEIN-STAROSTA,
JOANNA KRZYMIŃSKA

ENVIRONMENTAL, PRODUCTION AND ECONOMIC CONDITIONS OF CROP PRODUCTION FOR ENERGY PURPOSES

Key words: *bioenergy, crop, human, enviroment, biodiversity, anxiety*

SUMMARY

Sustainable Energy Development Strategy requires increasing renewable energy share in total energy production. Bioenergy crops – which area is increasing in Poland and other European Union countries – can be controversial from the social, economic and environmental point of view. However, numerous studies conducted all over the world show that this anxiety is partly unjustified. Dispersed energetics and low-cost biomass production can reduce the risk of energy production cost increase. Other studies show that bioenergy crops do not harm environment. On the contrary – they benefit it by buffering soil water reservoir, increasing beneficial organisms biodiversity and extracting soil nutrients unavailable for other plants. Additionally, our research prove, that many bioenergy plant varieties, resistant to pathogens and pests and suitable for our climate, can grow without much pesticide use. Therefore, there is no reason to turn back from switching to alternative energy sources and it is important to inform about recent biomass research and opinions.

e-mail: d.rstarosta@iorpib.poznan.pl
e-mail: j.krzyminska@iorpib.poznan.pl

HENRYK BURCZYK

MAKSYMALIZACJA PRODUKCJI BIOMASY W ZRÓWNOWAŻONYM ZMIANOWANIU ROŚLIN DLA GOSPODARSTW ENERGETYCZNYCH

Słowa kluczowe: *dobór roślin w zmianowaniu, plony biomasy, wydajności energetyczne, wyniki ekonomiczne*

STRESZCZENIE

Wysokość plonów biomasy oraz jej wydajności energetyczne zależą głównie od doboru jednorocznych roślin uprawianych w zmianowaniu dla określonych warunków klimatyczno-glebowych. Proponowane pięciopolowe zmianowanie roślin przeznaczone jest dla gospodarstw bezinwentarzowych, specjalizujących się w produkcji biomasy dla potrzeb energii odnawialnej, zlokalizowanych na glebach średniej jakości rolniczej (kl. IV) i niskich opadach atmosferycznych (<550 mm).

Wyniki doboru roślin w proponowanym zmianowaniu, określone na podstawie doświadczeń polowych i produkcyjnych w Zakładzie Doświadczalnym Stary Sielec pow. Rawicz w latach 2007-2011, potwierdziły możliwości uzyskania dużej wydajności ekonomicznie uzasadnionej biomasy z jednostki powierzchni pola.

HENRYK BURCZYK

MAXIMIZATION OF BIOMASS YIELD IN BALANCED CROP ROTATION FOR ENERGY FARMS

Key words: *selection of plants in crop rotation, biomass yield, energetic efficiency, economic performance*

SUMMARY

Crop yields of biomass and its energetic efficiency depend mainly on the selection of annual plants cultivated in rotation under specific climate and soil conditions. The suggested five-field crop rotation is designed for arable farms, specializing in the production of biomass for renewable energy, operating on average quality soils (class IV) with limited precipitation (<550 mm).

The results of the selection of plants for the suggested rotation, determined on the basis of field and production experiments conducted in 2007-2011 at the experimental farm Stary Sielec (district of Rawicz), confirmed the possibility of obtaining high yields of economically justified biomass from an area unit.

e-mail: e.burczyk@inf.poznan.pl

AGNIESZKA BRELIK,
MAŁGORZATA BOGUSZ

DZIAŁANIA CENTRUM DORADZTWA ROLNICZEGO NA RZECZ TURYSTYKI WIEJSKIEJ

Słowa kluczowe: *turystyka wiejska, marketing, Centrum Doradztwa Rolniczego, lokalne grupy działania*

STRESZCZENIE

Zarówno turystyka wiejska jak i agroturystyka od kilkunastu lat prężnie się rozwijają. Odbywa się to w szczególności dzięki pojedynczemu oferentowi usług turystycznych na wsi, gdzie wysoka jakość usług połączona z odpowiednimi umiejętnościami interpersonalnymi powoduje, że turyści chętnie korzystają z wypoczynku na obszarach wiejskich. Znaczący udział w rozwoju turystyki wiejskiej i podnoszeniu jakości usług turystycznych mają Lokalne Grupy Działania (LGD), które mocno zaangażowały się w rozwój i promowanie turystyki wiejskiej. Dlatego też Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Krakowie realizuje obszerny wachlarz zadań skierowanych do Lokalnych Grup Działania. W opracowaniu podjęto próbę oceny roli Centrum Doradztwa Rolniczego (CDR) w Brwinowie, Oddział w Krakowie we wspieraniu rozwoju turystyki wiejskiej poprzez Lokalne Grupy Działania (LGD).

AGNIESZKA BRELIK, MAŁGORZATA BOGUSZ

ACTIVITIES OF AGRICULTURAL ADVISORY CENTRE FOR RURAL TOURISM

Key words: *rural tourism, marketing, Agricultural Advisory Centre*

SUMMARY

Department of Agricultural Advisory Centre in Krakow from the start an active part in the cooperation of supporting development of rural tourism by offering consulting and expert assistance to representatives of institutions (LGD), which actively from the beginning shall support rural tourism in their areas, as well as advisors that work with LGD, or local governments.

In the present study are listed the most important tasks performed by the Kraków branch, it should be noted that the staff-experts for everyday work for the development of rural tourism stakeholders by providing expert information. Observing the course of the Krakow branch of activity can be seen that their consulting and expert assistance with the time range covered the entire country.

e-mail: abrelik@zut.edu.pl
e-mail: m.bogusz@ur.krakow.pl